

YTTRANDE 2023-10-23

Nacka kommun Dnr: KFKS-2023-00703

Remitteringsinstans Dnr: U2023/02013

Nacka kommuns yttrande över betänkandet Samhället mot skolattacker (SOU 2023:28) från Utbildningsdepartementet

Nacka kommun tillstyrker utredningens förslag. Att ge Centrum mot våldsbejakande extremism (CVE) ett tydligt uppdrag i att ge stöd i individuella ärenden som rör oro för skolattacker, utan att ärendena behöver avidentifieras, bedöms utgöra ett mycket gott stöd till såväl skolhuvudmän som de enskilda skolorna i sådana frågor. Som utredningen konstaterat är det positivt att stödet på nationell nivå ges av en myndighet som redan arbetar med frågor som har anknytning till sådant uppdrag. För ett effektivt stöd och samarbete bedömer dock Nacka kommun att frågor om personuppgiftsbehandling och sekretess ytterligare behöver övervägas och regleras.

I övrigt önskar Nacka kommun lämna följande synpunkter på de olika avsnitten i betänkandet:

Tre myndigheter ska få i uppdrag att ta fram ett metodstöd för skolväsendets förebyggande arbete mot skolattacker (avsnitt 7.8)

Nacka kommun är positiva till att det tas fram ett metodstöd. I tillägg till detta vore det även önskvärt om det i metodsstödet ingick en del som behandlar vilka metoder som en skola kan använda sig av om en skolattack faktisk inträffar eller avstys. Vidare vore det positivt om ett kommande metodstöd ger klarhet och stöd kring i vilka situationer som inrymning/utrymning och utestängning bör ske samt stöd kring framtagande av rutinerna kring detta. Nacka kommun ser positivt på att uppdraget utöver CVE ges till två myndigheter med insikt och kunskap i skolspecifika frågor. Det framstår som en bra kombination av kompetenser hos myndigheter för att ta fram ett tillämpbart metodstöd kring hur skolor ska förebygga skolattacker och att detta arbete ska kunna integreras på ett naturligt sätt i skolornas ordinarie uppdrag.

Nödvärdigt utlämnande av information till CVE kan ske inom ramen för befintlig lagstiftning (avsnitt 8.4)

Det noteras att utredaren i sitt betänkande har meddelat att man kommer att ta ställning till frågan om det kan finnas ett behov av en lagändring för att icke brottsbekämpande

myndigheter i olika frågor (inkluderat skolattacker) ska kunna utbyta information på ett annat sätt än idag och om det finns behov av författningsändringar. Nacka kommun önskar dock påtala vikten av att eventuella sekretess inte förhindrar aktuellt stöd och samarbete. Nacka kommun anser inte att nödvändig information mellan berörda aktörer kan delas på effektivt, rimligt och nödvändigt sätt inom befintlig lagstiftning. Samtycke bör inte vara den enda framkomliga vägen för skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård samt polismyndighet att dela information för att förebygga skolattacker. Som klargjorts i utredningen kan inte socialtjänst och hälso- och sjukvård använda sig av generalklausulen 10 kap. 27 § Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) för att dela information med CVE. Det är brist som riskerar att förhindra nödvändigt samarbete mellan olika myndigheter. Det är inte realistiskt att utgå från att den här typen av problematik löser sig genom att ett samtycke inhämtas från individen. Det framstår som självklart att en individ i många fall inte har intresse av att ge ett samtycke till informationsutbyte mellan myndigheter. En författningsändring som möjliggör för även socialtjänst och hälso- och sjukvård att dela information i händelse av risker för skolattacker eller annan allvarlig brottslig verksamhet bedöms vara nödvändigt för att möjliggöra ett effektivt inriktat helhetsarbete för både den enskilda individen och det samhälle omkring individen som kan komma att påverkas av individens beteende.

Tiden som personuppgifter får behandlas ska begränsas (avsnitt 9.3.10)

Nacka kommun delar utredningens bedömning att det bör sättas en tidsgräns för hur länge personuppgifter får behandlas. Däremot anser Nacka kommun att det kan finnas behov av att behandla uppgifter längre tid än ett år. Skäl till detta är att ett ärende kopplat till en individ kan komma att återaktualiseras efter en längre tidsperiod än ett år. Att uppgifterna kopplat till individen då inte skulle vara tillgängliga, antingen genom att de arkiverats eller gallrats, innebär inte enbart en effektivitetsförlust, som utredningen påtalar, utan kan även leda till andra allvarliga konsekvenser och i värsta fall att en skolattacker inte avvärs. Nacka kommun delar därmed inte utredningens bedömning av intresseavvägningen mellan individens intresse av att uppgifterna inte ska behandlas för längre tid än nödvändigt gentemot myndighetens behov av att behandla personuppgifterna och därmed kunna utgöra ett underlag för att förhindra skolattacker längre fram i tiden. Tidsperioden bör därmed sträckas längre än ett år men exakt hur långt tid bör utredas vidare och närmare övervägas.

Mats Gerdau
Kommunstyrelsens ordförande
Nacka kommun

Victor Kilén
Stadsdirektör
Nacka kommun